

Trygghet og fremtidstro i ekstraordinære tider

Politiske vedtak fra Innlandet Arbeiderpartis årsmøte 9. – 10. mars 2024

Årsmøtet 2024 vedtok åtte politiske uttalelser:

Trygghet og fremtidstro i ekstraordinære tider	1
Gjenreisning av Husbanken og den sosiale boligpolitikken.....	2
God oppvekst, praktisk skole.....	3
Trygt arbeidsliv og inkludering – gode tider skal nyttes til varig bedring!	4
Synlig og tilstedeværende politi i hele Innlandet	5
Stans krigene – skap mer fred og frihet!	6
Alle skal med – i Forsvaret eller sivil tjeneste.....	7
Helhetlig innspill fra Innlandet Ap til Langtidsplanen for Forsvaret.....	8
Fremtidsretta norsk matproduksjon med økt inntekt og for klima, natur og trygghet	10

Gjenreisning av Husbanken og den sosiale boligpolitikken

I over 30 år har boligprisene økt mer enn lønningene. Førstegangsetablerere og unge har måttet ta opp stadig mer gjeld for å kjøpe bolig. Dette har bidratt til de økte forskjellene mellom folk i Norge.

I enkelte kommuner har blant annet sentralisering og migrasjon gitt ekstra press i boligmarkedet og høyere prisstigning. I andre deler av landet faller derimot nye boliger i verdi i det samme øyeblikket som huset tas i bruk. Det siste er også en utfordring i deler av Innlandet, og fører i disse områdene ofte til mindre nybygging enn boligbehovet.

Markedet alene er ute av stand til å løse disse problemene. Den sosiale boligpolitikken, som bidrar til å stabilisere priser og sikre folk bolig, må revitaliseres. Husbanken er betydelig styrket økonomisk med Arbeiderpartiet i regjering. Den må også bli tilgjengelig for både unge og flere arbeidstakere. Startlån må bli en mulighet for folk med vanlige inntekter, men som uten et slikt tilbud ikke får mulighet til å kjøpe sin første bolig. Vi vil også legge til rette for flere leie-til-eie-prosjekter. Alt dette er nødvendig, sosialdemokratisk politikk for å sikre alle bolig i gode lokalsamfunn i både bygd og by.

En sosial boligpolitikk for styrket bosetting i distriktene er et viktig skritt på veien for å gjenreise folks tillit til myndighetene, og for å skape fremtidstro. Bosetting i hele landet er avgjørende for vår felles beredskap og trygghet.

Det må også tas grep i leiemarkedet slik at de raskt stigende leieprisene kommer under kontroll. Sterkere innsats fra det offentlige til eksempelvis å bygge studentboliger kan dempe noe av presset. Flere studentboliger øker antallet tilgjengelige leiligheter til akseptable leiepriser. Bygging av leiligheter til å leie eller eie i felles bomiljøer for eldre, bidrar i tillegg til at flere hus kommer til salgs for folk i etableringsfasen.

Flere hus og leiligheter må nå bygges i Innlandet. Folk trenger bolig. Byggenæringen trenger oppdrag.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- forsterke satsingen på Husbanken ytterligere, også som tilskudd til boligbygging i distriktene herunder utvidelse av mulighetsrommet til å også gjelde sentralitetskategori 4.
- at unge og førstegangsetablerere skal kunne få startlån hos Husbanken.
- at det blir lov å bygge ikke-kommersielle boliger med pris- og omsetningskontroll.
- sikre at kommunene får mulighet til å stille krav om en viss andel kommunale boliger i reguleringsplaner.

God oppvekst, praktisk skole

Det skal være trygt å vokse opp i Norge. Alle barn skal oppleve mestring. Foreldre har ansvar for sine barn. Felleskapet har også ansvar for å bidra til at alle lærer seg norsk godt og tidlig, og får en skolehverdag preget av trivsel og læring der elever blir stilt tydelige krav til. Alle tjener på at utviklingen til voksenlivet gjør unge mennesker selvstendige og ansvarsbevisste.

Innlandet Arbeiderparti ser at kvaliteten og tilbudet i barnehagene er ulike. Det gjelder både geografiske forskjeller, og mellom privat og offentlig tilbud. Vi vil øke grunnbemanningen for å sikre at flere voksne er i kontakt med barna. Foreldre som får barn i desember, må være trygge på at de får barnehageplass når de trenger det. Slik kan flere jobbe og slippe å ta ulønnet permisjon. Vi ønsker å legge til rette for at kommunene kan ha flere opptak.

Selv om de fleste barn går i barnehagen, er det likevel noen som ikke gjør det. Barn med foreldre som står utenfor arbeidslivet, er overrepresentert blant disse. Også disse barna ville for resten av sine liv hatt glede og nytte av deltakelse i barnehagen. En plass i barnehagen er svært verdifullt for både sosial og språklig utvikling, for inkludering og å bli forberedt til skolen.

Alle barn fra 1. - 3. trinn har tilbud om gratis halvdagsplass i SFO fra august. Innlandet Arbeiderparti vil gjøre kvaliteten enda bedre. Når alle unger får være med, kan det samarbeides tettere med kulturskole og idrettslag. SFO egner seg godt for felles aktiviteter som dans, sang og band. Idrettsskolen kan integreres som en del av en helhetlig skolehverdag. Vårt mål på lang sikt er at også heldagsplass skal bli gratis for alle som en visjon i Arbeiderpartiets neste partiprogram.

Barn og ungdom må ses i overgangene mellom barnehage, de ulike delene av grunnskolen og over i videregående. Denne trinnbrua tar høyde for at det er forskjeller blant barn og unge om hvor langt de har kommet i utviklingen. Innlandet Arbeiderparti vil sørge for at barn som ikke er klare for å begynne på skolen, får vente ett år til. For mange elever blir dessverre også overgangen til ungdomsskolen for brå og dagene for passive. Det er viktig for oss med allsidighet i ungdomsskolen og fysisk aktivitet hver dag.

Arbeiderpartiet vil styrke praktiske fag på alle trinn. Skolen skal i større grad sikre praksisnær forståelse og kunnskap som er verdifull i arbeidslivet. Utstyr og egnede rom er en nødvendig, men ikke tilstrekkelig, forutsetning for å lykkes med denne grunnleggende endringen og forbedringen av norsk skole. Folk med varierte fag- og yrkesbakgrunner må rekrutteres til videreutdanning for å bli lærere. Flere lærere må også få tilbud om etterutdanning i praktiske fag og undervisningsformer. Håndverk og innovasjon må gis mer tid og status. Unge må blant annet få bruke hendene og lage produkter samtidig som de lærer og anvender fag som matematikk og naturfag i praksis.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- tenke helhetlig for hele opplæringsløpet og overføringen av elever mellom alderstrinnene, fra barnehage, barneskole, ungdomsskole og videregående.
- redusere og målrette skjermtiden og ha en mer praktisk skole, hvor økt spontan aktivitet i tidlig fase vektlegges. Dette i tillegg til obligatorisk aktivitet på skolen hver eneste dag.
- sikre god kvalitet på SFO i alle kommuner: Slik utliknes forskjeller mellom barna og de får en styrket sosial plattform med lek, kultur og praktiske ferdigheter i fokus.
- ha flere yrkesgrupper inn i skolen, og jobbe for at alle ansatte i skolen skal ha direkte kontakt med elever i arbeidshverdagen sin.
- sikre større samhandling mellom arbeids-, næringsliv og skolen. Arbeidslivet skal inviteres mer inn til både ungdomsskolen og videregående. Mer arbeidspraksis skal sikres for elevene.
- forbedre rådgivingstjenesten på ungdomsskolen ved å sikre at den samarbeider tettere med og er mye ute i nærings- og arbeidslivet. Den skal ha oppdatert oversikt over hva bredden i arbeidslivet i regionen trenger av kunnskap og praktiske ferdigheter.
- at økende forekomst av psykisk lidelse gjennom tenårene skal hensyntas gjennom hele skoleløpet.

Trygt arbeidsliv og inkludering – gode tider skal nyttes til varig bedring!

Arbeiderpartiets kampsaker «Alle skal med» og «Hele folket i arbeid» er mer aktuelle enn noen gang. God utvikling for norsk økonomi, eksportrettet industri og næringsliv har sammen med Støre-regjeringens arbeidslivspolitikken de siste to årene fått over 130.000 flere i arbeid. Flere som tidligere stod utenfor, eller hadde midlertidige stillinger, har nå fått faste jobber. Det er et betydelig sosialt løft for samfunnet vårt. Dette løftet kan virke positivt i flere år fremover for både enkeltpersoner og familier. Samfunnet må nå bygges videre på verdien av trygt arbeid til alle.

Å delta i arbeidslivet er viktig for hvem vi er, og hvilke liv vi kan leve. Utenforskap gir folk færre muligheter sosialt og økonomisk, dårligere livskvalitet og helse. Arbeiderpartiet vil forsterke innsatsen for å inkludere flere. Rundt en av ti unge i alderen 15-29 år i Innlandet står fortsatt utenfor både skole, opplæring og arbeid. Utenforskapet er også for stort blant voksne generelt.

Samtidig har vi et arbeidsliv med stort behov for folk. Det er rekordhøye investeringer i industrien i Innlandet. Reiselivet går godt. Kommunene trenger også å kvalifisere flere folk til blant annet å ta fagbrev som helsefagarbeidere. Innlandet trenger derfor et koordinert krafttak for inkludering. Arbeidsgivernes og arbeidstakernes organisasjoner må ansvarliggjøres i fellesskap. Med et forenklet og forbedret NAV, skal de gode tidene i flere deler av næringslivet nyttes til varig bedring for et trygt og inkluderende arbeidsliv. Flere bedrifter i Innlandet bygger nå sin egen fremtid når de aktivt inkluderer flere. Slik sikrer de seg dyktige og lojale medarbeidere for mange år fremover.

De som kan jobbe, må få mulighet til det. Dette krever en mer sosial måte å rekruttere arbeidsfolk på. NAV må få lov til å jobbe på nye måter. Systemet må forenkles. Folk må få trygghet for inntekt i hele perioden de trenger bistand. Fokuset på diagnoser fra fastlegen for å kvalifisere til arbeidstiltak fra NAV, er en måte å sykeliggjøre folk på. Det vektlegger begrensninger i stedet for folks ressurser og muligheter. Den enkelte bruker må få bruke all sin tid og alle sine krefter på arbeidspraksis og skoling. Forskning viser at dette både gir bedre og raskere resultater.

Dette vil også spare penger i NAV ved å kutte byråkrati. Frigjorte ressurser vil styrke førstelinja og det som fungerer: tett, tydelig og tålmodig oppfølging av folk - helt til de er i jobb. Mindre administrasjon betyr også mer til effektive ordninger som lønnstilskudd og arbeidsforberedende trening. Disse forbedringene og forenklingene er tillitsreformen for arbeidsinkludering i NAV i praksis.

Norges eneste Læringsfabrikk ligger på Raufoss. Industrifag er utgangspunktet for dette tilbudet og er nå tilgjengelig for alle elever i videregående opplæring i Innlandet. Læringsfabrikken samarbeider også med NAV for å gi voksne muligheter til utdanning og jobb. Innlandet er et av fylkene i landet med høyest andel av elever på yrkesfag. Et nasjonalt senter for yrkesfag må etableres i tilknytning til Læringsfabrikken. Slik kan utviklingen tas videre og få en betydning for yrkesfagene over hele landet.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- forbedre og forenkle arbeidsinkluderingen via NAV ved å gi folk trygghet for inntekt i hele perioden de trenger arbeidspraksis og opplæringstiltak, og redusere fokuset på diagnoser og sykdom for å kvalifisere for disse.
- sikre en langsiktig finansieringsordning for etter- og videreutdanning med inntektssikring for den enkelte arbeidstaker som kompenserer for tap av arbeidsinntekt.
- fordele oppgaver slik at det er riktig folk til riktig tid!
- gjennomgå ordningen med fribeløp i uføretrygden med mål om å øke dette.
- følge opp ambisjonene i Hurdalsplattformen om å etablere et nytt nasjonalt senter for yrkesfag. Det etableres med forankring i Læringsfabrikken på Raufoss.

Synlig og tilstedeværende politi i hele Innlandet

Politiet er viktig for kommunenes beredskap. Innlandet Arbeiderparti er bekymret for at ordensoppgaver i tillegg til forebygging, bekjempelse og etterforskning av kriminalitet i vårt distrikt blir nedprioritert av kapasitetsårsaker.

Politiet må være i stand til å møte fremtidens lokalsamfunn i kommunene. Narkotikabruk og -omsetning, vold og gjengkriminalitet øker i omfang, og vi mener politiet må tilføres mer ressurser for å møte denne utviklingen. Alvorlige straffesaker må etterforskes, ikke henlegges på grunn av manglende kapasitet. Politiets innsats på oppfølging av voldsutsatte må prioriteres sterkere i forebyggende øyemed; det er flere eksempler på slike saker den siste tiden med verst tenkelige utfall.

Barnevernsreformen som trådte i kraft 1.1.2022 sier at laget rundt barnet må styrkes. Laget betyr her blant annet: helsestasjon, barnehage, skole, tannhelsetjenesten og politiet. Da må også politiets forebyggende arbeid styrkes som en del av dette. Politiet advarer selv mot konsekvensene av at de må nedprioritere det forebyggende arbeidet blant barn og unge. Forebygging er politiets hovedstrategi som de tidligere har prioritert i samarbeid med kommunene. I dag kan de dette bare i varierende grad på grunn av manglende ressurser. Innlandet Arbeiderparti vil derfor styrke politiets evne til å jobbe forebyggende i ungdomsmiljøene. Ikke minst i lys av utviklingen i Sverige, understreker vi betydningen av dette for å motarbeide gjengdannelser og gjengkriminalitet.

Det er bra at regjeringen har økt rammen til politiet totalt. Likevel har Politidirektoratets (POD) sin nye fordelingsnøkkel mellom politidistriktene gitt for lite penger til Innlandet. Det er store avstander i Innlandet. I de geografiske driftsenhetene i politiet kan det til tider kun være én patrulje på jobb eller bakvakt store deler av døgnet. Det er viktig med et politi som kjenner lokalsamfunnene. Økt nærhet bygger økt tillit. Stadig oftere skjer det at politioppgaver må løses av brannvesenet eller andre som ikke er trent i politioppgaver, fordi politiet er for langt unna. Dette er ikke akseptabelt. Respons- og utrykningstiden må ned, og lokal tilstedeværelse må opp. Politiets beredskapsansvar også i møte blant annet med ekstremværhendelser stiller til krav til lokal forankring og ressurser.

Innlandets lange grense mot Sverige gir muligheter, men også noen utfordringer. Grensekryssende kriminalitet er ofte vanskelig å oppdage. Den har stort skadepotensiale. Derfor er det viktig å intensivere innsatsen på grensa for å unngå at kriminalitet med internasjonale nettverk sprer seg til Norge.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- sikre at politiet tilføres vesentlige ressurser for økt grunnbemanning for vakt og beredskap, etterforskning og forebygging.
- sikre at ferdigutdannet politi også får jobb.
- forsterke politiets forebyggende innsats overfor ungdomsmiljøer i Innlandet.
- at voldsutsatte gis en særlig oppfølging fra politiet.
- styrke politiets lokale tilstedeværelse og synlighet, for å redusere respons- og utrykningstid.
- at politiet må bli satt i stand til å overholde forventningene kommunene fikk om politikontakt i hver kommune.
- sette trykk på ferdigstillingen av den felles norsk-svensk grensestasjon, samt å styrke samarbeidet mellom politiet, trafikkkontrollen og tolletaten der.
- at Arbeiderpartiet jobber for en langtidsplan for politiet på lik linje som Forsvaret har en langtidsplan.

Stans krigene – skap mer fred og frihet!

Innlandet Arbeiderparti slutter opp om regjeringens pågående internasjonale innsats rundt våre grunnleggende sosialdemokratiske verdier: frihet, likhet og solidaritet. Vårt mål er en verden der folkeretten respekteres, og en verden uten krig, fattigdom, urettferdighet og undertrykkelse. Den norske regjeringens selvstendige stemme i utenrikspolitikken er viktig for å bidra til fredsmekling og dermed potensielt redde mange menneskeliv.

Norge har signert FNs folkemordskonvensjon, og er dermed pålagt å forhindre og straffe folkemord i krig og fredstid. Når Israel nå er under etterforskning for mulig folkemord på Gaza, må vi også fordømme de pågående krigshandlingene og kreve en umiddelbar stans av disse.

Alle liv er like mye verdt, og retten til beskyttelse mot krig og folkemord gjelder alle. Norge og verdenssamfunnet kan ikke tolerere brudd på krigens folkerett, uansett hvor i verden de finner sted!

1. Innlandet Arbeiderparti ser at terroranslaget mot Israel 7.oktober 2023 og den påfølgende israelske krigføringen i Gaza har utløst ufattelige og uakseptable lidelser for sivile. Israels svar på angrepene fra Hamas i Gaza er ikke i tråd med humanitærrettens krav om forholdsmessighet. Vi krever en umiddelbar og varig våpenhvile. Vi krever en oppheving av blokaden av Gaza, slik at livreddende nødhjelp kan slippe inn i et tilstrekkelig omfang.
2. Innlandet Arbeiderparti mener at kontakt med Israel, Hamas og de palestinske selvstyremyndighetene er en forutsetning for dialog og tilrettelegging for sonderinger og forhandlinger om en tostatsløsning, med oppfølging fra FN og fredsbevarende styrker. Dialogen skal ha som mål en varig fred og anerkjennelse av begge stater. Innlandet Arbeiderparti ønsker at Norge skal anerkjenne Palestina som selvstendig stat i løpet av denne regjeringsperioden.
3. Innlandet Arbeiderparti mener at Israel må stanse de pågående krigshandlingene på Gaza og de ulovlige bosettingene og overgrepene mot palestinere på Vestbredden. Norge må kreve at angrep og trakassering av sivile palestinere stanser, og at Israels annektering av land på Vestbredden og fordrivelse av palestinere opphører. Norge må jobbe for et forbud mot investeringer i okkuperte og annekterte områder, og handel med varer og tjenester fra slike områder. Vi krever også at Hamas og deres støttespillere stanser sine terrorangrep mot israelske og andre mål.
4. Innlandet Arbeiderparti konstaterer at Russlands angrepskrig i Ukraina nå går inn i sitt tredje år. Krigen har på flere måter blitt en utmattelseskrig med enorme militære og sivile tap. Russland kan stanse krigen ved å trekke seg ut av Ukraina. Inntil det skjer, må Norge stå sammen med andre land i NATO i en allianse mot Russlands aggresjon, og videreføre støtten gjennom blant annet Nansen-programmet.

Alle skal med – i Forsvaret eller sivil tjeneste

All ungdom har store ressurser som samfunnet har bruk for. Det er ressurser som den enkelte har glede av å bruke, og som landet trenger. Med en alvorlig og usikker geopolitisk situasjon, må landets trygghet og vår felles forsvarsevne styrkes. Betydelige flere unge skal derfor inn i Forsvaret enn i dag.

Samtidig vil dette gi flere unge som i dag ramler ut av arbeid og utdanning, muligheten til å oppleve mestring og få struktur i hverdagen. Derfor ønsker blant andre kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun at alle skal med i en militær eller sivil tjeneste. I en fersk undersøkelse fra Norstat på vegne av NRK støtter et klart flertall i Norge også dette. Ifølge undersøkelsen er 63 prosent av befolkningen for en slik løsning.

Den kan først innføres om noen år når Forsvaret har blitt satt i stand å ta inn flere blant annet ved å ha nok utdannet befall, utstyr og nødvendige bygg. For ved å praktisere allmenn verneplikt vil ungdommer som grunnregel bli tatt inn i Forsvaret. De som er tjenestedyktige, men som likevel ikke vil i Forsvaret, vil avtjene en sivil tjeneste. Allmenn verneplikt og førstegangstjenesten gir fellesskap og muligheter for den enkelte. Det gir nasjonen trygghet.

I dag er det for få unge som tas inn i Forsvaret. Forsvarskommisjonen ledet av Knut Storberget har pekt på muligheten for å ta inn flere i Forsvaret ved å ha ulike lengder på tjenester. Det kan gjøres ved at det for eksempel innføres en førstegangstjeneste på tre måneder der det er hensiktsmessig. Denne muligheten støttes også totalberedskapskommisjonen og av fagmilitære som tidligere forsvarssjef Harald Sunde, som har vært denne kommisjonens leder.

Oppfølgingen av totalberedskapskommisjonen og forsvarskommisjonen må ses i sammenheng. Den sivile delen av vår beredskap må også styrkes. Sivildforsvaret må være rustet og trent til å møte hybride trusler som eksempelvis forgiftning av vann. De siste årene har også Sivildforsvaret fått større ansvar i møte med kriser som utløses av hendelser som flom og skred. Frivillige beredskaps- og hjelpeorganisasjoner som Røde Kors og Norsk Folkehjelp trenger også personell.

Sammen med den praktiske forståelse som flertallet vil få fra oppgaver i Forsvaret, vil arbeidserfaring gjennom sivile oppgaver, gi ungdom mestringsopplevelser. De får erfaring fra oppgaver og deler av arbeidslivet som vi trenger å rekruttere flere til de neste årene. Det kan igjen gi selvtillit og motivasjon for å ta et fagbrev eller en utdanning i nettopp den retningen.

De langsiktige samfunnsøkonomiske kostnadene ved utenforskap fra arbeidslivet kun for den gruppen som ikke fullfører videregående, er av Oslo Economics beregnet til å være omtrent til 73 milliarder kroner per år. I tillegg ramler en del ut også etter dette. Å gi flere unge arbeidserfaring og mestring i starten av voksenlivet, er et av flere tiltak for å skape trygghet og fremtidstro for flere, og for å bedre samfunnsøkonomien. Samlet sett vil en allmenn verneplikt og sivil tjeneste for de som ikke vil i Forsvaret, bidra til å inkludere flere og skape viktig, felles forståelse for både plikter og rettigheter i samfunnet vårt.

Innlandet Arbeiderparti vil at:

- det skal utredes allmenn verneplikt som skal styrke både den militære og den sivile beredskapen.

Helhetlig innspill fra Innlandet Ap til Langtidsplanen for Forsvaret

Innlandet Arbeiderparti vil med denne helhetlige uttalelsen fremme aktuell politikk inn mot Stortingets behandling av den kommende langtidsplanen for Forsvaret. Utkast til forslagene er laget av forsvarspolitisk utvalg i Innlandet Arbeiderparti og er oversendt fra styret til den forberedende redaksjonskomiteen før årsmøtet.

Under behandling av langtidsplanen (LTP) i 2020, vedtok Stortinget å samle hele Hærens grunnutdanning i én felles rekruttskole med økt kapasitet på Terningmoen. Den grunnleggende soldatutdanningen er vedtatt lagt til Terningmoen leir; fag- og videreutdanning i Rena leir.

Nå haster det med å få startet en trinnvis utbygging av felles rekruttskole på Terningmoen. Det vil avlaste de operative avdelingene i nord, bidra til en kvalitativt bedre og gradvis økende skoling av rekrutter til førstegangstjeneste og frigjøre sårt tiltrengt kapasitet for å øke befalsutdanningen i Rena leir. Økt utdanning av befal og offiserer bidrar til å fylle opp operativ struktur. Det er kostnadseffektivt å videreutvikle eksisterende lokasjoner. Det skaper forutsigbarhet for Forsvaret, Hæren og sivilsamfunnet.

Jørstadmoen er hovedbase for Cyberforsvaret (CYFOR). Det er viktig å styrke dette fagmiljøet innen informasjons- og datasikkerhet, herunder opprettholde CYFORs våpenskole som blant annet utdanner cyberteknikere. Derfor må tidligere politiske vedtak om å videreutvikle fagmiljøet på Jørstadmoen gjennomføres.

I alle langtidsplaner de siste årene har det blitt varslet flytting av HV-skolen fra Dombås. Det er ikke gjennomført. Lokasjonen og fasilitetene er godt egnet for HV-skolens behov, og det må nå skapes ro rundt lokasjonen. Det vil være svært viktig å tilføre HV-skolen nødvendige ressurser for å oppfylle Regjeringens ambisjon for styrking av Heimevernet.

Forsvarskommisjonen har i likhet med nåværende og tidligere forsvarssjefer pekt på behovet for å opprette Brigade Sør. Det bør umiddelbart etableres en ledelse/kadre i Østerdal garnison i tilknytning til Hærens utdanning- og kompetansesenter. En ny brigade forankret i Østerdalen vil øke fleksibiliteten i nord. «Camp Rødsmoen» med kapasitet for mottak inntil 10 000 allierte styrker er viktig for det framtidige forsvaret av Sør-Norge og bør utvikles videre. I tillegg kan tidligere Haslemoen leir med beliggenhet ved Rv. 2 og Solør-/Rørosbanen like ved svenskegrensen være et viktig kapasitetssupplement og øvingsområde for eksempel ved større Heimevernøvelser.

Tilstrekkelig materiell, utstyr, reservedeler og framfor alt stridsviktig ammunisjon er essensielt for vår forsvarsevne. I tillegg har vi plikter knyttet til vårt Nato-medlemskap. Norsk forsvarsindustri er viktig av spesielt tre grunner:

1. Beredskapshensyn for å kunne forsyne eget forsvar og bidra til nasjonal sikkerhet.
2. Utnytte ringvirkninger fra forsvarsindustriens teknologiutvikling til andre bransjer.
3. Sikre betydelig eksportinntekter og arbeidsplasser landet rundt.

I Innlandet har vi en bred og variert forsvarsindustri som har et tett samarbeid, særlig aksen Rena-Raufoss, med Nammo som den største enkeltaktøren. Det er et gjensidig og trygt avhengighetsforhold mellom Nammo og mange små/mellomstore foretak som produserer og leverer til Nammo, eller direkte til Forsvaret. Det gjelder også materiell utover ammunisjon.

Ammunisjon er en viktig del av en desentralisert beredskap og logistikk. Med Nammos økte kapasitet vil det bidra til en bedre og mer sikker forsyningslinje.

Boligmangel for Forsvarets ansatte medfører stor grad av pendling. Hvis flere hadde tilbud om gode og rabatterte tjenesteboliger, ville flere bo i forsvarskommunen de arbeider. Det ville også bidra til å øke attraktiviteten ved å jobbe i Forsvaret og dermed lette utfordringene ved rekruttering til Forsvaret. Det er positive erfaringer med boligbygging i nærhet av Forsvarets baser blant annet på Rena.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- starte trinnvis utbygging av felles rekruttskole for Hæren på Terningmoen.
- gjennomføre vedtatt politikk for utviklingen av Cyberforsvaret på Jørstadmoen.
- at det i kommende langtidsplan for forsvarssektoren slås fast at HV-skolen skal lokaliseres til Dombås.
- umiddelbart starte etableringen av Brigade Sør med ledelse/kadre i Østerdal garnison.
- fortsette å legge til rette for forsvarsindustrien i Innlandet blant annet ved å øke kapasiteten på Nammo.
- sikre at det bygges flere boliger tilknyttet Forsvarets baser.

Fremtidsretta norsk matproduksjon med økt inntekt og for klima, natur og trygghet

Det er god beredskap, bærekraftig og fremtidsretta å produsere mer av maten som folk trenger i Norge. Vi vil sørge for at vi bruker fornybare og lokale naturressurser i størst mulig grad i matproduksjonen. Det er bra for å kutte klimagassutslipp, det biologiske mangfoldet og den samlede ressursbruken å bruke mer av Innlandets ressurser sammenlignet med å importere mat og transportere den over lange avstander.

For å kutte klimagassutslipp, er det viktig at alle næringer er med. Landbruket er en viktig næring vi må spille på lag med for å lykkes. Samtidig er landbruket en næring med store utgifter og ofte med begrensede økonomiske midler. Bøndene må sikres støtte til tiltak som kutter klimagassutslipp, og bidrar til det grønne skiftet. Investeringsordninger via Bionova er viktige i dette arbeidet.

Innlandet har noen av de beste områdene for matproduksjon både med fruktbar matjord og noen av Norges beste beiter. Den mest fruktbare jorda vår bør utnyttes til å øke produksjon av korn og grønnsaker. I utmarka og i fjellområdene våre har vi store grasressurser. Det må være en fremtid for ulike produksjonsformer og bruksstørrelser. Politikken må tilpasses landet og den naturen vi har.

Vi er derfor glade for at regjeringen har lyttet til Innlandet Arbeiderparti, og at den grasbaserte matproduksjonen er sentral del av den nye stortingsmeldingen om selvforsyning. Krav til effektivitet må ikke gå ut over de overordnede målene til regjeringen i matpolitikken. Vi er stolte over at vi i Innlandet har bruk av variert størrelse som blant annet setrer og skaper verdier og kvalitetsmat på ressurser som ellers vil bli stående ubrukt. Senter for fjellandbruk er etablert i Valdres. Denne satsinga er viktig for å kunne videreutvikle det unike fjellandbruket.

Politikken for trygg og god økonomi i drifta skal gi grunnlag for rekruttering. Unge folk må også få lyst til å ta over drifta, og selv gå inn i dette svært viktige yrket. En fremtidsretta jordbruks- og matpolitikk sørger for at matprodusenter har inntekter og velferdsordninger som gjør at det er attraktivt å være bønder.

Innlandet Arbeiderparti er for løsdrift og god dyrevelferd, og vil kreve at det stilles krav til løsdrift ved nybygg. Derfor er det avgjørende at Hurdalsplattformen følges opp med å styrke investeringsvirkemidla i jordbruket som blant anna skal målrettes mot små og mellomstore mjølkebruk. Kostnadsøkningene har påvirket jordbruket de siste årene - også med tanke på byggekostnader og fornying av driftsbygningene. Likevel mener Innlandet Arbeiderparti at det må stilles krav til løsdrift når det skal bygges nytt. Samtidig er det viktig at man unngår en absolutt slutt dato som gjør at mange av de små og mellomstore besetninger, med aktiv setring og bruk av utmarksbeite legges ned.

Innlandet Arbeiderparti vil:

- Inntektsgapet mellom landbruket og andre sammenlignbare grupper må tettes.
- Fremdeles sikre god finansiering av Bionova, som er viktig for å kutte klimagassutslipp.
- Sikre at bøndene får støtte til å gjennomføre tiltak som utnytter lokale ressurser, er bra for det biologiske mangfoldet og kutter utslipp.
- At krav om løsdrift for eksisterende fjøs for melke- og ammebruk blir omgjort til krav om løsdrift ved nybygg.
- Jobbe for en flerårig investeringspakke som er øremerket ombygging til løsdriftfjøs som et ledd i arbeidet for bedre dyrevelferd.
- Begrense de store dagligvarekjedenes makt for å sikre at bøndene får en større andel av verdiskapningen enn i dag.
- Sikre en stabil og kompetent veterinærdekning, inkludert vaktordning, for å sikre god dyrevelferd og beredskap.